

Definitioner och begrepp

1. Jämställdhetspolitiska mål

Utifrån propositionen Makt att forma samhället och sitt eget liv – nya mål i jämställdhetspolitiken (prop. 2005/06:155) beslutade riksdagen 2006 om det nya övergripande jämställdhetspolitiska målet och dess delmål. Det övergripande målet – kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv – ersatte det tidigare: Kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på livets alla områden. Även om de i mångt och mycket betyder samma sak så sattes maktbegreppet i centrum med den nya formuleringen. Det tidigare jämställdhetspolitiska målet och dess delmål hade legat fast sedan 1994. De fyra delmålen är:

- En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet
- Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut
- Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

2. Jämställdhet

Jämställdhet är ett politiskt begrepp som betonar jämlikhet mellan könen. Jämställdhet brukar definieras som att kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter inom livets alla områden. Beroende på vad vi lägger för innebörd i begreppet kan jämställdhetsarbetet ha olika fokus. Det kan handla om att kvantitativt uppnå en jämn fördelning av kvinnor och män eller om att vidta åtgärder för att förändra maktförhållanden mellan könen. I regeringens [proposition för jämställdhetspolitiken](#) har de valt att framhålla att jämställdhetsarbetet måste ta sikte på att förändra rådande maktförhållanden och de informella strukturer som upprätthåller den ojämna maktfördelningen mellan könen.

3. Genus

Begreppet genus kommer från antropologisk forskning och är en försvenskning av det engelska gender = socialt kön till skillnad från sex = biologiskt kön. Under 2000-talet har genus kommit uteslutande att användas när socialt och kulturellt kön åsyftas för att markera

(MLI)

och särskilja det ifrån ett biologiskt kön. Genus förknippas med hur människor i ett samhälle är med och konstruerar kön och könsroller. Det ingår en maktdimension i begreppet genus.

4. Gender

Det engelska ordet för genus (inom genusforskning finns dock även inriktningar som menar att begreppen genus och gender inte är direkt översättningsbara, men för enkelhetens skull använder FM i denna handlingsplan orden som synonyma). I FM används det engelska ordet för att med lätthet använda NATO-begrepp.

5. Jämställdhetsintegrering

Jämställdhetsintegrering är en politisk strategi för att uppnå ett jämställt samhälle. Strategin innebär kortfattat att ett jämställdhetsperspektiv ska införlivas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen, av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet.

Då jämställdhet skapas där ordinarie beslut fattas, resurser fördelas och normer skapas måste ett jämställdhetsperspektiv finnas med i det dagliga arbetet. Jämställdhetsintegrering innebär därför att ett jämställdhetsperspektiv finns med i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen – från förslag, till genomförande och utvärdering. I arbetet med jämställdhetsintegrering ska man systematiskt synliggöra och analysera vilka konsekvenser förslag får för kvinnor respektive män.

Då ett jämställdhetsperspektiv integreras i verksamheten säkerställs likvärdig service, resursfördelning och inflytande för kvinnor och män. Verksamheten bidrar därmed till att uppnå jämställdhet i samhället.

Jämställdhetsintegrering motverkar att jämställdhetsarbetet bedrivs i skymundan eller vid sidan av annan verksamhet, jämställdhetsarbetet blir istället en del i det ordinarie arbetet. Jämställdhetsarbetet ska utgöra en del av vardagsarbetet och utföras av medarbetarna i organisationen och inte utav speciellt utsedda eller speciellt anställda personer.

Europarådets definition:

Jämställdhetsintegrering innebär (om)organisering, förbättring, utveckling och utvärdering av beslutsprocesser, så att ett jämställdhetsperspektiv införlivas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen, av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet.